

# ASZÁMTANÁCSOS UR UJÉVI AJÁNDÉKA

Irta RÓKA TÓNI.

Agglegény volt. Nem volt nőgyűlölő, nem. Mindössze nem tudott megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy ő etessen-itasson, cifrán öltöztessen valakit, aki neki nem segít keresni, csupán költeni. Márpedig a legtöbb asszony ilyen. Ugy érezte, hogy egész életében nem találkozott olyan nővel, akinek a kedviért ezt az áldozatot érdemes lett volna meghozni. Kárörömmel hallgatta, amikor a barátai, ismerősei sirákoztak előtte, hogy megszökött az asszony, meghalt a gyerek... Hjah, mért tetszett megnősülni.

Most, Karácsony után, megkérdezte tőle Vranekné, a háziasszonya, akinél lakott és akinek kosztijához menekült a vendéglői borralalók elől:

— Mondja, kedves számtanácsos ur, hol szilveszterezik, hol tölti az újévet?

A számtanácsos zavartan hebegte:

— Az ünnepeket? Hm... igazán nem is tudom. Mért kérde Vranekné asszonyom?

— Tetszik tudni, szeretnék elmenni a lányomhoz. Nem láttam Bözsikémet tavaly óta. Azóta szaporulata is van. Az a kis utiköltés nem a világ. Gondoltam, hogy szintén másutt tetszik ünnepelni.

— Nem én, Vranekné asszony.

— Akkor tessék tán a vendéglőben kosztolni két-három napig: majd leszámítjuk.

— Jó, jó.

A számtanácsos ur magában szidta Vranekné asszonyt. Erősen számított a szilveszteri halra, az újévi malacra, a pompás fogásokra és most fuccs! — menjen vendéglőbe, ahol jóval drágább, kevesebb és komiszabb minden.

Még a hivatalban is ez a csalódás gyötörte.

— Megvan! — szabadult meg a gyöttrődéstől. Kimegyek a sógorékhoz Rákosladányra. A költség nem nagy, aztán a vendéglői kosztok árán veszek nekik valami újévi ajándékot. Az ünnepeket náluk töltöm. Vraneknével aztán leszámolunk!

Vraneknével otthon boldog újévet kívántak egymásnak, miközben szentül hitték, hogy becsapták egymást.

A számtanácsos ur Szilveszterkor korán eljött a hivatalból és egyenesen a csemegéhez sietett, márcsak a kirakatig. Megállt előtte és nézegette, hogy mi az olcsóbb, de mutatósabb? Hosszas válogatás után megállapodott valami rikitő, karácsonyból kimaradt, fénygátlas kosár megszerzésében. Ebben volt étel, ital, édesség, miegymás. A sógor az italokat szereti, a kővér sógorasszony él-hal az ingyenc falatokért. Drága, drága, dehát mit csináljon az ember. Pár napig a sógoréknál, ahol jól eszik, iszik, gavallérnak is látszik és majd Vranekné asszonynál számol. Utóvégre az ő zsebére ne gazdagodjon meg senki.

Hosszas alkudozás után hazacipelte az újévi ajándékot. A háziasszonynak már hűlt helye volt. Hideg szobájában összevacogott a foga, mikor az átlőtözéshez fogott. Szeme önkéntelenül is az ajándékkosár konyakos üvegére tévedt:

— Nem fűtött be. Inkább iszom egy pohár konyakot. Majd megmondom a sógornak, hogy csak kipróbáltam, nem mérge-e?

Megkóstolta kétszer-háromszor, miközben készülődött.

— Nem rossz. Kissé erős és a sógoromnak megárt. Fölvizelem és bedugaszolom. De előbb kiöntöm a felét.

A számtanácsos ur úgy mesterkedett, mint valami lelkiismeretlen falusi kocsmáros: öntött, ivott, vizezett, dugaszolt, önkupakolt és fűtyörészt. Tudta, érezte, hogy most lop, huncutkodik, hogy a másét issza és ez nagyon jól esett neki. Azért a lelkiismeretét is megnyugtatta:

— Utóvégre én fizettem. Kérdés, hogy fől-számítom-e Vraneknének vagy sem? Na, még egy pohárkával!

A készülődés lassú tempó mellett egyszer csak abbamaradt. Megighevert a diványon és ködös aggyal a menetrendet talál-gatta:

— Hogy is csak? 4.45 vagy 5.54? A fene tudja...

Elnyomta az álmot.

Amikor fölébredt, nagyon fázott, de nagyon.

Már sötét volt. Fölcsavarta a villanyt és minden gondolkodás nélkül begyújtott. Nagyon jólesett a meleg.

— Éjszaka én nem utazom: itthon szilveszterezek. Főzök egy kis teát a kályhán. Rum nincs, de van konyak. Tudja azt a sógor, hogy konyakot is adtak ezzel a kosárral?

Ejfelutánig teázott és beteázta a sógor konyakját. Fűtyörésze, teázva bujt az ágyba azzal a szent meggyőződéssel:

— Lám, milyen jól, milyen olcsón töltöttem a Szilvesztert. Boldog újévet, Vranekné! Majd számolunk!

Másnap reggel arra ébredt, hogy szörnyen éhes. Így még lehet utazni.

— Együnk valamit, de mit? A vendéglő újabb költség az újévi borralalókkal. De meg ebben a kosárban van elég harapnivaló. Majd iszunk rá meleg teát azzal a maradék konyakkal. Utóvégre a sógorék nem tudhatják pontosan, hogy mi volt, mennyi volt az ő újévi ajándékuk.

Pompásan evett, ivott és amire indulni kellett volna, megint elnyomta az álmot. Valami vidám kedvvel ébredt és szomjúság gyötörte. Le menjen a kocsmába? Ugyan boldog volna, mikor itt vannak a palackok tele csillogó csemegeborral. A sógor vérmes ember, még megüti a guta. Aztán tudja ő, hogy hány palack volt a kosárban.

Újév estéjén vidám dalolás hangzott ki a Vranekné lakásából. A szomszédok csodálkoztak:

— Nini, a számtanácsos urnak vidám újéve van. Alkalmasint vendégei vannak...

A számtanácsos ur evett, ivott és dalolt addig, amíg a sógorék kosara ki nem ürült. Aztán nagy, hosszú, mély alvás következett.

Vranekné alig tudta fölébreszteni a szobaurat, aki keserű szájjal, mogorva lélekkel tért a világra és amint tekintete az üres kosárra esett, mingyárt fölagaskodott lelkében a rideg fenyegetés:

— Megállj, Vranekné, majd számolunk!

## Őszi és téli rheumakurák Szt. Gellért Gyógyfürdő és Szállóban BUDAPESTEN

A szállóban egy heti teljes pensio (lakás, reggeli, ebéd, vacsora) 100 pengő.

A gyógytényezők árából a szálló lakóinak jelentős árengedmény.

Felvilágosítást készséggel szolgál az igazgatóság: Budapest XI. Kelenhegyi út 4. szám.

## 1934. ÉV HALOTTAI

(II. Az elmúlt év második fele épp úgy tele van értékes halottakkal, mint ahogy az első is — a mi szemünkben ötletszerűen, soha meg nem érthető rendszer alapján — szedte az áldozatait.

### JULIUSBAN

Mayer Aronné, a régi szegedi kereskedői világ egyik legbecsültebb tagjának özvegye megy az ura után, befejezi a közismert Kaiser Kálmán volt zálogházi becsüs és Uray Gyula ny. máv. főfelügyelő is.

### AUGUSZTUS

elviszi Komáromi Károlyt, a város legrégebbi káposzmesterét, akinek nagy életereje csak a legutóbbi időkben kezdett hanyatlani. Rezek Aladár, az egykor sokat emlegetett adóhivatali gyakornok, vízbe fullad. A hónap halottai közé tartozik Schindler József néhai kereskedelmi iskolai tanár özvegye, aki halála után is sok ismerőst meglepi azzal, hogy csak 48 éves volt. Legalább is anyakönyv tanúsága szerint. Viszont a klinikai bemondás útján jutott ez az adat, amely hagyatéknál, már mint a személyazonosságot illetően, sok bonyódatást okozhatna. A szikár, nyilegyenes, lorgnétel járó matróna szigorú arc-kifejezése nem tűnik fel többé az uccákon. Hosszú életének hűséges párját veszíti el Klamn János ezredes, a régi 46-os háziezred volt parancsnoka, akit típegő sétatábornok tisztelettel köszönt ma is a város. Kráhl Lajosnak, a jóemlékben élő biztosítási titkárnak özvegye is augusztus halottai közé számít, akárcsak Mayer Károly nyugalmazott postafelügyelő, akit Hévízen ér utol a hirtelen halál. Nagyon fog hiányozni a korzóról, amelynek leghűségesebb látogatója volt, a régi francia márkik udvariasságával köszöntve ismerőseit. Kótay Pált is a magunk halottai közé számítjuk azoknak az éveknél, a révén, amelyeket ifjú kedéllyel, ragyogó költői vénájának csillogtatásával, köztünk töltött.

### SZEPTEMBER

két özvegy kezd, Ungár Benóné, meg Kőrös Albertné. Ungárné rövidesen követi Mayerét s felidéződik emlékeztünkben az építések szentációt jelentő Ungár-Mayer-palota, amely már régóta nem az első gazdájaié, sőt többször változtatta a tulajdonosait. Ebben a hónapban válik meg önként az élettől Emmerling Rezsőné, a tulérzékeny szívű fiatalasszony. Gresz Béla kórházi segédorvos csak 28 évet él, a sors csapásaitól sokat látogatott, azért vidám kedélyű Széll Ákos ötvenet, egy nagy-

rahivatott, rokonszenves ifju, Zengő Péter, csak huszonkettőt, azért egyforma tragikum mindhár-muk halála.

### OKTÓBER

még változatosabb. Kezdi Spitzer Ignác, az aranydiplomás öreg orvos, egész generációk meghittje és jóbizalma, 83 éves korában. A háboru előtti közgyűlésnek volt tagja virilis joga egy Csiky Zsigmond nevű ember, valamikor szolgabírósi irnok Erdélyben, aztán Szegedre vetődött, elvett egy özvegyet, akinek egykori háza helyén ma a szeminárium csücske van. Hosszu keskeny kétemeletes ház volt ez, halálra ítélve nemcsak a város fejlődése érdekében, de a sok gyanus, egy-szobás, lakója miatt is. Így lett Csiky háziur, majd virilista, aztán idők teltevel nagyon szegény, községyre szoruló ember, amint azt másokkal is megcsinálták az évek stációi. A közéletet nagygyász éri Gadl Endre nyugalmazott kulturtanácsos halálával. Szegeden töltötte el életének tulnyomó részét, a közigazgatást szolgálta még Tisza Lajos királyi biztos életében, akinek egy estélyén tűnt fel. — „Ki az a csinos fiatalember, aki máris egészen kopasz?” — kérdezte Tisza. Az egyénisége, gondolkodási módja, minden munkássága egyszerűen idegen levegőt hozott a sok tekintetben megáporodott helybelibe. Csonka Vince szódagyáros, Kiss Mór, a régi generáció értékes kereskedői típusa, Böhm Antal, az egykor pezsgő szellemű, magasröptű, bohém ny. polgári iskolai igazgató szintén október halottai, akárcsak Sághy Ferencné, aki talán arról nevezetes, hogy özvegye volt régmúlt évtizedek törvényszéki díjnokának. A vizsgálóbírók mindig Sághy bácsit vitték magukkal, ha ki kellett szállniok, neki diktálták a jegyzőkönyveket, mert biztosak lehettek benne, hogy az öreg azokból egyetlen szót el nem árul. Az a legenda járta róla, hogy nemcsak nyomban elfelejti azt, amit hall, de diszkreciójának tudatában akkora a tréningje, hogy meg sem érti. Ezt látszik igazolni az a másik al-legenda, amely szerint egyszer tolba mondták neki a saját halálos ítéletét s még csak a szeme héja sem rebhent meg. Mikor kuriozumokat gyűjtünk ebben a rovatban, nem hagyhattuk ki az ő emléket sem, amely most 81 éves özvegyének a halála révén vált aktuálissá. Szmolenszky Gábor, Szegeden élő, földbirtokost és Bús Mária Szilárdkát, az apácakolostor közbecsülésben élő iskolanővért viszi el az ősz. Különös halála van Farkas Máté 23 éves tüzérkatonának. Bevág másfél profuntot s ez kurtán végez vele. Még egy lengyel nevet találunk október halottai között, különösége hozza ide: Zawijerusinski Árpád. Főhadnagy volt, 39 éves.